

BUBBELS

‘Wash away your troubles with some bubbles’, staat er met sierlijke letters op een klein Ikea-kastje in onze badkamer. Het is een grappig bedoeld advies dat de heilzaamheid van hygiëne wil benadrukken, maar werkelijke zorgen en problemen natuurlijk niet weg kan nemen. Integendeel, een deel van de problemen in onze samenleving houden verband met deze ‘bubbels’. In het huidige spraakgebruik gebruiken we het woord ‘bubbel’ niet alleen voor een lucht- of gasbel, maar ook voor de menselijke neiging om zich af te sluiten voor de mening van andersdenkenden. Vanouds bestonden er altijd al van elkaar gescheiden groeperingen waarin mensen zich verenigden van eenzelfde klasse, gelijke godsdienst of politieke overtuiging. Nadat eind vorige eeuw het internet zich begon te ontwikkelen tot een belangrijk sociaal netwerk, dachten de pioniers dat hiermee de ergste uitwassen van groepsvorming tot het verleden zou behoren. Voortaan zou iedereen dankzij het internet toegang hebben tot alle informatie die maar beschikbaar was. Daarmee zouden obscure opvattingen die berustten op onvolledige kennis van zaken steeds minder kans maken.

Achteraf een naïeve gedachtegang of in ieder geval een onderschatting van de menselijke behoefte aan psychologische veiligheid. Zoals we allemaal weten, is het omgekeerde gebeurd: de versnippering van de samenleving in ontelbare bubbels van gelijkgestemden die via internet allemaal hun eigen gelijk proberen te halen, is een maatschappelijk probleem geworden. Je hebt de club van klagers dat je niets meer mag zeggen tegenover de bubbel van Zwarte Piet-afschaffers. De bubbel van Voetbal-Inside TV met grappen over vrouwen en de gekleurde medemens, naast die van anti plofkip-eters en Me Too-adepten. Het laatste jaar zijn daar de bubbels bijgekomen van virologen binnen het OMT versus die van complotdenkers of actievoerders tegen het huidige regeringsbeleid. En ze hebben allemaal gelijk, tenminste dat vinden ze zelf.

Je zou kunnen zeggen dat de lezers van Coolia ook tot een bubbel behoren, namelijk die van paddenstoelenliefhebbers die hun passie heel serieus nemen. Het voordeel van deze bubbel is dat er weinig geld of status mee gemoeid is. We hoeven niet van ons af te bijten of ons gelijk te halen. Zoals ik in deze rubriek al eens eerder schreef, is het een zegen dat er bij de NMV weinig financiële belangen spelen, dat er geen grote opdrachten te verdelen zijn en vooral dat er geen subsidies mee gemoeid zijn. Je eigen integriteit bewaren is heel wat lastiger als je betaalde medewerkers hebt waarvoor de inkomstestroom in stand gehouden moet worden. Niet voor niets zijn er nogal wat natuurclubs en maatschappelijke organisaties die opvallend voorzichtig zijn in hun protesten tegen uitwassen van het overheidsbeleid om de rijkssubsidie maar niet in gevaar te brengen.

In tegenstelling tot de menselijke samenleving is de natuur aangenaam waardenvrij. Om na een Ikea-wijsheid aan het begin van deze column ook met een spreuk af te sluiten, hier een van Nietzsche: ‘Wij zijn zo graag in de vrije natuur omdat deze geen mening over ons heeft’. Omgekeerd geldt dat wie optimaal van de natuur wil genieten maar beter zo min mogelijk meningen er over kan hebben. Nog niet zo makkelijk met een Nederlandse lego-natuur waar de maakbaarheid vaak van afstraalt.

door Rob Chrispijn

